

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (XL):

un popor care are puterea de a nu-și ascunde păcatele? - despre Iosif Goga!

- câmpul nesfârșit și veșnic roditor al culturii?

șagunism - tribunism

numai peste ruinele de cadavre s'a putut înfige pe parapet steagul biruinții

un popor care are puterea de a nu-și ascunde păcatele, nu e lipsit încă de putința premenirii sănătoase!

Rășinari

Moartea părintelui Iosif din Reșinar, ... a fost deplînsă de toți ceice l-au cunoscut și stimat!

un păstor sufletesc luminat și credincios chemării sale de apostol, care le-a propovăduit numai binele!

Mormântul fam. Goga

Binecuvântată fie-i pomenirea de veci!

1905 Goga - Berlin

Octavian

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

pe urmele lui Octavian Goga, gazetarul!

Reproducem continuarea articolului „Adevărul” – apărut în revista Luceafărul 1908, nr. 11-12: «Aceasta e o datorie națională, o trebuință care nu poate suferi amânare. Poate fi botezat acest avânt oricum »*socialism*« chiar, - porecla e indiferenta, - dar e vremea să-l pornim din toate puterile. Să ridicăm deci vălul de pe toate minciunile cuvioase, să le zicem pe nume păcatelor cari bântuie societatea noastră și să aducem un suflu aspru de sănătate, care să învieze viața noastră publică. Și să nu ne temem de sughițele cârcotașilor mărunți. Așa a fost de când o fi lumea: **numai peste ruinele de cadavre s'a putut înfige pe parapet steagul biruinții.** În serviciul acestei idei s'a angajat și scriitorul articolului »**Două culturi**« și călăuzit de intenții curate s'a năzuit să înfățișeze o problemă de mare interes pentru noi. A avut desigur judecăți pripite, afirmații neîntemeiate acest articol, dar fondul lui - cum am văzut - nu e brodat pe un neadevăr, ci dimpotrivă e izvorât din preocupările noastre zilnice. Iată de ce e nejustificată violența surprinzătoare a dlui Aurel C. Popovici și desgustătoare injuriile acelu cor de cârtitori improvizați, cari s'au socotit în drept să-și părăsească adăpostul tăcerii care i-a ocrotit. Nu ne dor nici îngăimările presei maghiare. **Am fost totdeauna de credința că un popor care are puterea de a nu-și ascunde păcatele, nu e lipsit încă de putința premenirii sănătoase. Octavian Goga**».

Redepănând firul vieții marelui poet și gazetar Octavian Goga, un moment de mare răscruce al carierei a fost anul 1905. A apărut primul lui volum de poezii (la Budapesta, ulterior reeditat la București

-1907 și Sibiu – 1910), majoritatea criticilor subliniind evenimentul literar, poetul bucurându-se la numai 25 de ani de un remarcabil prestigiu literar. Bucuria succesului i-a fost repede umbrită de moartea tatălui său., Iosif Goga (1851, Crăciunelul de Sus, jud. Alba - 24 decembrie 1905). În revista „*Lucașfărușul*” Anul V, nr. 1, Budapesta, 1 ianuarie 1906, se poate lectura la rubrica „**Cronică**”: «†**Iosif Goga**: Pe când glasurile arginții ale colindătorilor vestiau pe la ușile credincioșilor bucuria nașterii lui Cristos, unul dintre noi, cu ochii împăienjeniți de lacrimi, sta la capătâiul iubitului său tată, care după o scurtă boală, îl părăsia pentru totdeauna. Moartea părintelui Iosif din Reșinar, unul din cei mai aleși preoți ai archidiecezei ortodoxe, a fost deplînsă de toți ceice l-au cunoscut și stimat. S’a născut la anul 1851 în comuna Crăciunel de pe Tîrnave, din părinți țărani. Studiile liceale le-a terminat în Blaj, iar cele teologice la Seminarul Andreian din Sibiu. După terminarea teologiei, în 1878 și 1879, a fost învățător în Reșinar, unde în primăvara anului 1880 fu ales preot. Prietini de-aproape știu bine virtuțile ce împodobeau acest suflet distins: cinsteau firea îngăduitoare și pururea senină, curățania caracterului, spiritul viu și original al părintelui cu inima și casa deschisă tuturor. Țăranii din sat au pierdut întrînsul un păstor sufletesc luminat și credincios chemării sale de apostol, care le-a propovăduit numai binele. Cu ei vom zice toți într’un glas: **Binecuvântată fie-i pomenirea de veci!**». Stingerea din viață a tatălui său avea loc la numai un an de la decesul sorei, învățătoarea Victoria.

În monografia lui Ion Dodu Bălan descoperim durerea lui Octavian, împărtășită într-o epistolă lui Titu Maiorescu – „*spiritus rector al Convorbirilor literare*”: «După reîntoarcerea mea din București - din drumul către străinătate, de la Budapesta - m-a chemat acasă vestea că tatăl meu e bolnav. M-am întors, și la trei zile, în ajunul Crăciunului, am rămas orfan. Am îndurat o lovitură grea și neașteptată; tatăl meu era un om plin de vigoare și în floarea vârstei (n.r. Iosif Goga a murit la 56 de ani). Eu am fost supus fără nici o pregătire la această rupere bruscă, din a cărei nedumerire nici azi nu m-am recules ... Am pierdut un părinte jertfitor, tocmai în ceasul când puteam să-i aduc o mângâiere pentru o viață petrecută cu griji - și un suflet senin și înțelegător de care mă apropiam totdeauna ca de o întrupare a bunătății și a treziei de minte». În altă epistolă trimisă către Ion Bianu (președintele Academiei) mărturisea: «O soartă rea și urâtă mi-a răpit sufletul cel mai apropiat de sufletul meu și m-a lăsat prea devreme pe cărările vieții singur. Am rămas orfan cu toți ai mei - și-atâtea s-au schimbat de atunci, și visuri, și noroc, și planuri pentru viitor. A trebuit să rămân cel puțin până la toamnă - aici la Sibiu-, la o meserie cu care tot mai puțin mă împac. Societatea de aici, prea puțin prielnică preocupărilor mele, mă îndrumă la singurătate. Nu știu azi ce se va alege din toate astea ... Mă mângâi cu speranța că reușind să-mi adun gândurile, voi mai putea lucra câte ceva, răspunzând astfel dragostei ce mi-au dovedit-o binevoitorii mei. Acolo, la Rășinari, în spatele mausoleului mitropolitului Șaguna (mort în 1873), în stânga altarului, e mormântul familiei Goga, sub aceeași lespede de piatră străjuită de o cruce impunătoare de marmoră albă, pe care e săpat: Iosif Goga (1851-1905), Aurelia Goga (1856-1938), Victor Goga (1882-1883), Victoria Goga (1883-1903), preotul Ion Bratu (1818-1878), Maria Bratu (1821-1917), Eugen Goga (1888-1935). Simțindu-și probabil sfârșitul apropiat, părintele Iosif s-a preocupat în ultimile luni ale vieții să-i găsească fiului mai mare o slujbă cu care acesta să-și poată întreține familia: mama, sora Claudia, elevă într-un pension la Sibiu și fratele Eugen, elev la Blaj, viitorul publicist și autor al romanului „*Cartea facerii*”. Era liber postul de secretar II al Asociațiunii din Sibiu, după cum anunța o notiță din revista Transilvania (10 nov.1905, p.308). Părintele Iosif folosise toate „relațiile” pentru ca fiul său să-l ocupe. Astfel, de ASTRA, adică de „Asociațiunea transilvană pentru literatură și arta poporului român” se leagă una din perioadele cele mai

fructuoase din activitatea multilaterală a lui Octavian Goga. Țelurile ei patriotice, sociale, economice și culturale au coincis într-o mare măsură cu năzuințele poetului, iar personalitățile marcante care i-au dat strălucire au avut o înrâurire binefăcătoare asupra formării propriei sale personalități. Ele au ținut nestinsă și au transmis, din generație în generație, flacăra revoluției de la 1848, pentru care Goga a avut un adevărat cult: „Plămădită într-un timp de apăsare politică, când popoarele, aruncate la pământ de puterea baionetelor, tânjeau sub domnia unui absolutism aspru, dar deopotrivă pentru toți în asprimea sa, ea vestea zorile unor zile mai senine, visate și dorite de vâjnoasa generațiune din anul 1848. Orice manifestare politică fiind pe atunci împiedicată, energia națională își căuta și-și află alt câmp de acțiune, un câmp mai neted și mai mănos; **câmpul nesfârșit și veșnic roditor al culturii**” (notă subsol: Andrei Bârsan, *La jubileul de cincizeci de ani al „Asociațiunii”*, *Lucafărul* nr. 15-17, 1991).

Octavian Goga cunoștea istoria ASTREI, constituirea având loc la adunarea generală din 23 octombrie 1861, luptătorul pașoptist Axente Sever redactând statutele, acestea fiind definitivare de marele gazetar George Bariț și Ion Pușcariu, respectându-se ideile primului președinte al ASTREI, mitropolitul Andrei Șaguna și ale vicepreședintelui, eruditul canonic Timotei Cipariu, cel care susținea că „**Asociațiunea era un reazim al naționalității române**”!

Reproducem din monografia lui Ion Dodu Bălan: «În anul 1905, în ședința extraordinară a Comitetului Central al „Asociațiunii”, are loc alegerea prin vot secret a secretarului II. S-au prezentat doi concurenți: Octavian Goga și Iuliu Moisil. Din 12 voturi, Goga a primit șapte „ședule” iar concurentul celălalt patru. În urma votării, Goga e declarat secretar II al „Asociațiunii”, dar de la Societatea „Transilvania” din București, nu va mai fi retribuit cu 150 de coroane pe lună».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-xl-un-popor-care-are-puterea-de-a-nu-si-ascunde-pacatele-despre-iosif-goga-campul-nesfarsit-si-vesnic-roditor-al-culturii-160606.html>

În: Tribuna, 03 octombrie 2021